

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna števil. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Srbi.

Kakor smo pričakovali, tako se je vresničilo: najnovejši telegrami poročajo, da so Srbi in Črnogorci sklenili, boriti se do zadnje kaplje krvi, dokler je Turka kaj v jugoslovanskih deželah. Aut Caesar, aut nihil! Oni hočejo ali popolno zdravje, ali pa smrt, ne pa tistega hiranja in vegetiranja v sužnosti, ki ni podobno ne življenju ne smrti. Srbi žrtvujejo premoženje, žrtvujejo življenje za domovino, stavili so si na izbiro: ali vsi poginiti, ali pa mora iz njihove krvi vzrasti svoboda, čast in moč za pozne vnuke.

Tudi oni so mlad in zdrav narod, oni marazma in nasitenja življenja še ne poznajo, tudi oni radi gledajo „beli danek in rumeno solnce“, cveteče rožice in poslušajo petje tic, kakor pravi naša narodna pesem, „lušno je na svet, ko sliš' mo tičke pet“, pa oni vedó, da rastejo rožice svobode in slave le iz rudeče krvi, zato so položili na oltar domovine svoje premoženje, in dali domovini na razpolaganje svoje življenje. Tak narod mora imeti slavno prihodnost, časten bo od vseh rodov tega sveta. Nasprotno pa narod, kateri se vstraši vsake žrtve, kateremu nobena sramota, nobeno zasmevanje in tlačenje ni preveliko, kateri vse vdarce neobčutljivo prenaša, tak narod zasluži ostati rob, zasluži biti zaničevan, reven, teptan. Če pogledamo bojzljive Rumunce, ki si ne upajo pomagati svojim krščanskim bratom iz strahu pred turškim jeklom; če pogledamo strahopetne Bulgare, kateri so orožje, ki so

jim ga Srbi dali v roke, brez vsake brambe izročili Turkom, nadejaje se, da si bodo s tem nemožkim činom vsaj nago življenje kupili; če pogledamo Slovake, katerih je tri milijone, pa nimajo toliko močatosti, da bi si priborili enega samega poslanca v zboru ogerskem, in kateri si ne upajo priboriti toliko veljave in pravic, kakor pest ogerskih Srbov, — potem imamo v nasprotju z junaškimi Srbi tri izgleda narodov, kateri niso zmožni junaških sklepov in činov, niso zmožni skrajnih žrtev, in nimajo upanja gledati žlahtnih cvetov svobode, časti in slave, duševnega in materialnega blagostanja.

Naj bi tedaj junaški Srbi bili v zgled tem in vsem drugim narodom, ki ne pridejo do kakega junaškega sklepa, ker se vsak trese za svoj kruhek, in rad zataji še nekoliko svojih načel in narodnej časti na kvar greši, da si le ohrani svojo službico. Če se pa kateri najde, ki se žrtvuje za narodovo čast, nahajajo se dostikrat še ljudje, ki ga zasramujejo in zasmehujejo kot prenapetneža, kot lahkomišljenca itd. Ne trdimo ravno, da to zadeva tudi narod slovenski, dasi je tudi pri nas v mnogih rečeh treba več marljivosti. Narodni zavodi in literarna podvzetja hirajo, ker je premalo mož, ki bi se jih krepko poprijeli. Pa je že tako na svetu, da tistim, ki imajo dobro voljo, navadno primanjkujejo moči, tisti pa, ki bi lahko kaj storili, premalo ali nič ne store.

Jugoslovansko bojišče.

Med tem ko razni listi naznanjajo, da bo vojske med Srbi in Turki kmalo konec, „Schles-

Presse“ iz berlinskih vradnih krogov poroča, da se bo vojska nadaljevala. Turška država, pravi, je sicer trohljena in bolna, vendar pa se bo razrušila še le pod vdarci evropske vojske. Rusija in Anglija, kakor uče dogodki zadnjih dni, se nikdar ne boste mirno porazumeli v zadevah turških, ampak rešile se bodo le po vojski med tema državama in Rusija izvrstno razume, kako je treba delati, da jo drugi k tej vojski silijo. Rusiji zadostuje, da Nemčija ostane neutralna, ker potem se tudi Francija v to ne bo vtikala. Vprašanje je le, kako se bo obračala Avstrija? Napačna politika bi jo spravila v nevarnost zdobljeni biti kakor med dvema mlinskima kamenoma, če pa njeni državniki sprevidijo korist in se zedinijo z Rusijo, bi ostala Anglija sama in bi ne imela upanja zmagati, zlasti ker je turška vojna, kakor general Campbell vladi angleški poroča, v jako slabem stanu in trpi veliko pomanjkanja.

Posebni poročil z bojišča ni. Bjelinski Turki so bili 19. avg. napadli Srbe pri Popovem, ki so jih pa zapolili nazaj. Tudi na Pogledu so bili Turki od Srbov tepeni. Derviš paša je prišel 28. avgusta z 12 batalijoni v Podgorico, v Hercegovini je vseh Turkov komaj 13.000, Črnogorcev pa 10.000. Muktar paša je z živežem preskrbel Bilek, kterege so bili Črnogorci le na videz napadli, potem pa se je vrnil v Trebinje; 2. t. m. je odšel v Klobuk in Grahovo, Djeladin paša pa iz Bileka v Banjani. Pri Grahovem se je že pričel boj, in tudi Turki iz Podgorice so se vzdignili, da pri Spuži zopet primejo Črnogorce. Francoski konzul v Škadru je odšel v tabor kneza Nikice.

Na Triglavu.

V gorensko oziram se skalnato stran, Triglava blišče se vrhovi.

Sem rajc.

Na vrhu Triglava ni ravno kraj, kjer bi se ljudje srečevali ali prijatli sbajali — in vendar se je nekaj tacega 3. u. m. 1876 zgodilo, ko se nas je dve družbi, ena iz Bohinja, druga od Dovjega, nepričakovano in nepogovarjeni na malem Triglavu sošlo, od kodar smo potem skupno na najvišji vrhunec priplezali.

Kadar človek v jasnem vremenu od blizo ali od daleč tega „snežnikov kranjskih sivega poglavarja“ gleda, se mu pač misel obudi, da bi vsaj tudi enkrat stati mogel na njegovi glavi in ozirati se iz visočine doli na široki svet. Želja ta je pa pri meni toliko močnejši postala, odkar me je služba Triglavu v podnožje pripeljala, odkar ga o lepem vremenu vsaki dan sebi nasprot gledam in odkar sem ga na treh krajih prav pri nogah ogledal, namreč v Vratih, v Bohinji in zadnjič od bovške strani. — Če je pa človek do kake reči nagnjen, ni treba velike skušnjave, malenkost ga za sabo potegne. — Taka se je tudi meni godila.

3. avgusta ob 5. mi pripelje ljubljanski vlak ljubega sošolca in prijatelja M. J. iz Sorice. Po navadnem pozdravljenju me vpraša: „Ali hočeš, greva na Triglav?“ „Zakaj pa ne“, odgovorim. — Pa zdaj sem se vjel. Dasiravno sem želel enkrat biti na vrhu, sem vendar še imel svoje pomislke in take ponudbe se nisem tako hitro nadjal. Prijatelj pa me je prijel za besedo in še tisti večer sva šla vodnika iskat za drugi dan, ki je bil tudi precej pripravljen. Kaj tedaj storiti? Jel sem se umikovati in izgovarjati, da ne utegnem, da me nahod nadleguje, da bo že še boljše prilika prišla, da Triglav ne odide, in če že hoče kaj divjega in strašnega videti, naj gre čez Luknjo v Trento. In to zadnje je pomagalo; — odločil se je za Trento in jaz sem bil rešen za zdaj hude skušnjave. —

Mislil sem, da se bo prijatelj v Trento toliko polomil, da ga ne bo volja laziti na Triglav. Ali zmotil sem se. Pot v Trento ga je peljala skoz Vrata in Luknjo ravno pod Triglavom, kjer se vidi ves čisto od nog do glave, in ta pogled ga je le še bolj navdušil. — Ko v sredo 2. t. m. iz Trente, od koder je 14 ur hoda sem in tje, nazaj pride, mi na kratko pove, da hoče na vsak način biti na Triglavu,

če mu je tudi samemu hoditi. Zdaj je bilo daljno ustavljanje zastoj in konečno skleneva, da po kosilu odrineva na Triglav. — Vodnik Preckin iz Mojstrane je bil tudi pripravljen in domači hlapec se je ponudil brešnjo nositi. — Tako smo odrinili o pol treh popoldne iz Mojstrane. Oče Šmerc so nama dali dolge podkovane palice, nalašč za take hribe narejene, in moram reči, da so me že te palice ostrašile, ker kazalo je, da ne gremo na navadni sprehod. —

Iz prva je pot lahka in prijetna, eno uro nekoliko navkreber v Zgornjo Radolno in potem še prijetniši po ravnem eno uro po spodnji Krmi. — Ta pot je tako lahka in prijetna, da jo vsaka mestna gospodična brez posebnega truda stori, zraven pa silno mična in zanimiva, ker pelje med strašnimi pečmi, med Erjovino na desno in Belo pečjo na levo, ki se kakor strašanski zidovi na obeh straneh vzdiguje. — V tej samoti je edino človeško stanovanje na planini pri koči. Dalej pa ko se gre, ožja postaja dolina in zmiraj bolj se vzdiguje. Od spodnje Krme do zgornje se gre zmiraj navkviško skoraj dve uri do Zaspanske planine, kjer ste zopet dve koči. Mi pa smo se raji nekoliko v stran obrnili in smo poiskali lovsko

V janinski okolici še vedno hudo vrè in vlada turška se boji, da bi Grki ne pričeli boja. Ker vojakov nê more tje poslati, poslala je v Janino 300.000 pušek, da jih razdele med zanesljive Turčine. Kadar ta druhal dobi orožje, bo gotovo tudi tam med ubogimi kristijani ravno tako razsajala in divjala, kakor na Bulgarskem in v Macedoniji, ker ima po turški veri tisti v nebesih največ zasluženja, ki največ prizadene nevernikom (kristjanom).

Da bi svet ne zvedel, kako se godi ubogim Bulgarom, je vlada prebivalcem zažugala najostrejši kazni, če bi kakemu tujcu, zlasti časnikarskim dopisnikom o dogodkih na Bulgarskem kaj povedali. Sodci so ta ukaz razglasili po vseh vaseh. Vnanje vlade si prizadevajo na vso moč, da bi bilo že skoraj konec turških grozovitosti na Bulgarskem, a Turki se za njihovo posredovanje ne zmenijo. Nedavno so Čerkesi zažgali in oropali mesto Jamboli in vas Kara-Bunar ter umorili 23 Bulgarov, 8 žen pa oskrunili in odpeljali v sužnost. Prebivalci so prišli ob vse svoje imetje in se hočejo preseliti na Rumunsko. 24. avgusta so v Drenopolju izpustili 270 Bulgarov, večidel same bišne gospodarje, ki niso storili nič hudega, razun da so javno kritizirali vladino ravnanje. Kako se jim je v ječi godilo, si človek še misliti ne more. Da bi bili od njih kaj zvedeli, so jih djali na tezavnico, kjer so trpeli tako hude bolečine, da jih je 18 za tem umrlo.

Od vlade ameriškanih zveznih držav je bil dobil Mr. Schuyler povelje, da naj preiskuje in poroča kaj Turki počenajo na Bulgarskem, in kako bi se temu v okom prišlo? Mr. Schuyler je nasvetoval te le reči: 1. Ahmed Aga, (ki je bil zaradi nečloveškega obnašanja v Bataku od vlade turške pohvaljen in odlikovan) Fasun bej, Hevket paša in še neki drug Ahmed Aga naj se obesijo. 2. Prebivalcem muhamedanskim naj se orožje vzame. 3. Razdjane in požgane vasi naj se z državnimi denarji popravijo, in vkradena živina poplača. Izvršitev teh nasvetov pa naj se ne prepusti turškim gosposkom, ampak vnanje vlade naj izvolijo komisijo, ki bode imela za to skrbeti. Če se to ne zgodi, bodo še vse kaj hujega storili, zlasti če bodo v vojski premagani.

kočo, ktero nam je za ta večer g. V. Galle rad prepustil. Tukaj smo se umestili, malo večerjali in kramljali, ob devetih pa se vlegli k počitku; le škoda, da nismo mogli skoraj nič spati.

Ob eni čez polnoč smo bili po koncu, potem smo nekaj kave skuhali in popili — in hajdi, pri luninem svitu naprej! Lahko smo vzdigovali spočite noge in iz prva je šlo prav dobro. Le da brega noče biti nikoli konec. Prišli smo na dve sedli; na obeh se vzdigujejo velike peči, ki so bile pri luni še strašnejše videti; vsakokrat smo si izbirali med skalnatimi vrhovi Triglav, ali vsakikrat nas je vodnik preplašil rekši, da se Triglav še nič ne vidi. — Ko pridemo na Belo polje, tam kjer se poti iz Bohinja in Krme stekate, zapazimo človeške stopinje, znamnje, da je sinoč ali že danes kdo šel pred nami. To nas je podžgalo, da smo se pospešili. In res, kmalo dospemo na zadnje sedlo, na konjsko planino — in zdaj se še le pokaže v vsi svoji grozi velikanska peč s tremi glavami, ki se tukaj prav dobro in lepo razločijo, pred nami stoji — Triglav! Reči moram, da kakor sem ga želel videti prav blizu, tako sem se ga zdaj vstrašil. — Ta je zadnja koča, za silo popotnikom nare-

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. septembra.

Avstrijske dežele.

Gališki časniki obravnavajo volitve za deželni zbor, ki se imajo koncem meseca oktobra vršiti. „Kronika Codziena“ kliče ministra Ziemialkowskega na odgovor, kako je mogel trpeti, da se je deželna avtonomija še bolj skrčila, kakor je že bila, ter priporoča voliti take poslance, ki bodo složno ravnali z drugimi nasprotnimi poslanci. „Gac. Warsz.“ pretresa rusinsko vprašanje in priporoča Rusinom, da naj ne volijo Poljakov, pač pa take rusinske poslance, ki se bodo odločili za federalistični program in Rusinom zopet pridobili tisto zaupanje in spoštovanje, ki so ga po zvezi svoji s centralisti pri drugih slovanskih narodih zgubili.

Hrvatski poslanec Buratti se je poslanstvu odpovedal, Gjurgevič pa je vlado interpeliral o nepostavnem ravnanju državnega pravdnika Markoviča pri preiskovanju in zaporu oseškega kupca in predsednika zbornice kupčijske, Aksentijeviča, kterega po krivem dolžé veleizdaje, ter je izrekel svoje obžalovanje, da vlada Mažuraničeva posnema zgled madjarski. — Stoletnice v spomin palatina Jožefa se hrvatski deželni klub ne bo vdeležil, dasi je bil od dotičnega odbora povabljen.

Vnanje države.

Srbski princ bode pri sv. krstu dobil ime Dušan v spomin slavnega srbskega cara Dušana. — Iz Magdeburga je 19. p. m. na skrivnem staršem svojim ušel sin 15letni Eric Schwemer, mestnega sveta vodjev sin, ter namerava iti v Srbijo in stopiti med vojake. Starši zgubljenega sina iščejo po policiji in obetajo 50 gld. tistemu, ki pove, kje da biva. — V bitvi pri Aleksincu je bil ranjen tudi ruski bogatin Chludov iz Moskve, ko je na boj šču stregel ranjencem.

Na Turškem so po trimesečnem vladanji odstavili bolnega Murada in njegovega mlajšega brata Abdul-Hamida oklicali za sultana. Abdul-Hamid se je rodil 22. sept. 1842 in je 34. sultan iz rodbine Osmanove in II. tega imena. Razun grajskega velikega maršala je obdržal vse dosedanje ministre in jih misli obdržati tudi za naprej, le Midatu paši utegne dati slovo, ker se Abdul-Hamid za

jena, iz kamnja zložena, ki pa ob času nevihte le slabo zavetje daje; tu smo se nekoliko poživili, preden nastopimo zadnji in najhujši oddelek svojega popotovanja. — Proti izhodu je bilo nebo na daleč rudečkasto in zdaj se kmalo pokaže velika solnčna krogla izza gora in prisije na Triglava trojne vrhove. Neizrečeno lep pogled! —

Ko stojimo tukaj pri koči in se krepčamo — kar zagledamo kake pol ure pred nami v mali Triglav lesti štiri možake, med njimi tudi enega duhovna! — Ob enem se je razlegalo neznano lepo petje; mislili smo, da vsi štirje pojo, pa smo nazaj grede zvedili, da je le vodnik jodlal, in da so njegovi glasovi od Triglava mnogobrojno milo odmevali, kakor da bi jih kdo spremljal z močnimi orgljami. Pogled na popotnike pred nami nam je vdihnil nov pogum, dasiravno so bile noge že precej trudne; na obotavljanje še nihče mislil ni; soriški g. Matevž pa je skočil naprej in hitel za spredniki, da bi zvedel, kateri so. — Kmalo priteče nazaj in pove, da pri tej družbi so kaplan iz Bohinjske Srednje vasi, naju obeh prijatelj medicinar g. Jarc in dva vodnika. Potem tudi mi pospešimo svoje korake in na malem Triglavu se vsi skupaj snidemo.

Mladoturke dosti ne zmeni. Ljudstvo je bilo pri tej vladini premembi menda še bolj mrzlo kakor takrat, ko so odstavili Abdul-Aziza. Murada so poslali v tisto palačo, kjer si je Abdul-Aziz žile prerezal; sploh sodijo, da ne bo dolgo živel. Ko je bil dr. Leidesdorfer nedavno prepovedal, da Muradu ne smejo dajati močnih pijač, če hočejo, da zopet ozdravi, poslali so mu ministri 6 zabojev šampanjca, kterega je bolnik s tako slastjo pil, da je bil vedno pijan. Gotovo bodo zdaj za njegovo zdravje še manj skrbeli, ker Turki ne marajo imeti dveh sultanov.

Pravijo, da se je hotel Murad že sam usmrčiti in skoz železno omrežje okna palače svoje skočiti v morje. — Novega sultana pa „turški listi“ preslavlajo kot izvrstnega olikanega moža. Dunajski dopisnik „Politike“ pa piše, da ni nič bolji, kakor Murad. Tudi o Muradu so pisarili, kako izvrsten da je, in kako trezen; rekli so, da ima le eno ženo; a pozneje se je zvedelo, da ima dve, tri, zdaj pa se je pokazalo, da njegov harem je bil še večji, kakor umrlega sultana Abdul-Aziza. Dalje piše, da novi sultan tudi ni zdrav, ampak da ima po izreku dr. Leidersdorferja ravno tisto bolezen, kakor njegov brat Murad. Razložek je le ta, da je Abdul-Hamid veliko nevarnejši od Murada, ker hrepeni po vojski in po krvi. Naposled pa vpraša: Se bo li Evropa še dolgo dala slepiti in bo tudi v prihodnje mirno gledala, ko zmešani trinogi in lakomni ministri končujejo eno najlepših dežel?

Pruska vlada je gimnazijskim profesorjem v Monastiru zaukazala, da morajo izstopiti iz društva „Eintracht.“ V dotičnem pismu se nahajajo nektare psovke na omenjeno društvo, ktero hoče zaradi tega politično gosposko tožiti pri sodnji. — Koliko je tej gosposki za katoličane mar, priča tudi to, da so stanovanje pregnanega škofa v najem dali trobivcu 13. peš-polka, ki ob enem okrajnemu glavarju služi za pisarja.

Na Nemškem so slave pijani veliki Germani 2. t. m. zopet obhajali spomin zmage pri Sedanu. Nihče ne zameri narodom, če obhajajo obletnice važnih dogodkov zgodovine svoje, a to naj se godi pametno in previdno, da se nihče s tem ne žali. Obletnica bitve pri Sedanu se pa vsako leto po Nemškem obhaja tako demonstrativno, da v srce žali narod fran-

Ali zdaj je prišlo najhujše! Tu na malem Triglavu se odpre pogled na sneženo polje in še globokeje doli v Vrata na severno stran na konjsko planino in Bohinj pa na južno stran; najstrašnejši pogled pa na veliki Triglav, ki še visoceji in tako strmo stoji, kakor da bi bil nedotakljiv in nedosegljiv. Vodnik stari Šest, ki je partijo iz Bohinja pripeljal, je pozneje pravil, da tukaj tistim srce upade, ki nimajo trdne glave in močnih nog. — V naši družbi se je edini dovški hlapec nekoliko obotavljal, češ, da se tukaj že dobro vidi, in da se ne splača še naprej hoditi. Ali naš vodnik Preckin mu hladno pové, da vsi njegove partije morajo prav na vrh priti in da nič ne pomaga ustavljati se. In res se vsi vzdignemo in lezemo počasi po robu, kakor po robu kake strehe; na obeh straneh pa so strašni prepadi — sem ter tje, posebno tam, kjer se mali Triglav z velikim skup drži, je komaj toliko prostora, da človeška noga more stopiti. Na nekem kraji si nisem upal drugače pomagati, kakor da sem jahal in z rokama naprej se prijemal. Naš vodnik pa je rekel, da jahati nikakor noče, ker to delajo le boječi. Da bi me ne imeli za boječega, mi k sreči izgovor v glavo pade, da bi tudi jaz ne jahal, pa kot

coski in čedalje bolj v njem vtrduje sklep se o priličnem času nad Nemci zmaščevati. Kraljeva vlada v Vratislavu je nedavno okrajnim šolskim nadzornikom celó naznanila, da se ima 2. september v spomin slavne vojske l. 1870 in 1871 odslej vsako leto obhajati kot prazničen dan, in da imajo učitelji pri tej priliki v otrocih zbudjati rodoljubna (?) čutila. V ta namen jih vlada opozoruje na 4 brošurice, iz katerih zamorejo zajemati misli za slavnostne govore. Kakšen rodoljuben duh da veje v omenjenih brošuricah, priča sledeči iz knjige: „Patriotische Reden bei Schulfeierlichkeiten (Geburtstag Sr. Majestät und Sedanfeier) von Rector Struck“, v „Germanii“ ponatisnjeni odlomek: „Na širokih ravninah sedanskih prikazala se je odrešilna pomlad duhov, ker francoske legije se niso vzdignile, da bi si prisvojile le dele nemške zemlje, ampak prišle so kakor nekdanja španjska armada, z rožljanjem verig in z novim Bogom. Če bi bil zmagal Napoleon, bi nam bili na prsa pritisnili koleno rimskega copernika in jezuitovski dušivni kremplji bi se nam oklenili okoli vratu, vi krščanski duhovi bi bili prišli v sužnost in ves krščanski svet bi bil ječal pod nogami pod-boga (Vice-Gott) v Rimu. Ker kakor je nekdanj za časa Hermana nek mož v Rimu oblečen v vojaško obleko in s cesarsko krono na glavi hotel gospodariti čez ves svet, tako hoče tudi sedaj ravno to doseči nek drug mož v Rimu, oblečen v mniško kuto in s trojno krono na glavi.“ Mož, ki je to pisal in govoril, je bil menda raz uma, Nemci pa, ki se že zdaj tolikanj ponašajo z nemško znanstvenostjo, nemško duhovitostjo in svobodnim preiskovanjem, da se človeku gnjusi, bodo še ošabnejši, če se bodo njihovi otroci že v ljudski šoli na ta način odgojevali! — V imenu cesarja Viljema se podá fm. Manteuffel v Varšavo, da pozdravi ruskega cara. Pred odhodom je bil dalj časa pri starem Viljemi, da je zvedel osebna poročila njegova do cara Aleksandra.

Italijanska sodnija v Bologni je spoznala, da Manegazza je sam ponarejal podpis kraljev in kraljevičev na menjicah, ter ga je obsodila na 8 let težke ječe.

V Holandiji že 10 tednov zastoj snujejo novo ministerstvo, ker konservativno ministerstvo noče več ostati na krmilu.

učen mož bi vendar rad premeril, kje da je rob najožji!

Ko z malega Triglava na velikega lezemo, se na najbolj strmem kraju toliko ustavimo, da vodnika potegneta vrv skoz železne gumbce. Med tem pogledam po sorškem Matevžu, in ga zagledam, kje? — na vrhu Triglava pri piramidah! —

Kaj ga je tako naglo gori vrglo, ne vem; morebiti je po svoji navadi z malega Triglava na velicega kar skočil, najbolj ga je pa morebiti všipnila beseda, katero nama je na Belem polji naš vodnik povedal, da so namreč g. Galle in njegovi lovci naravnost rekli, da naju nobeden ne bode gori prišel. Matevž pa je dotekel bohinjsko partijo, ki je bila več kot pol ure v strmini pred nami; je precej velik kos nazaj doli k nam prišel, in potem še četrtr ure poprej kot vsi drugi bil na vrhu Triglava brez vrvi in brez vodnika! —

Vodnik Šest, ki jih je kake dve sto in še več tukaj gori pripeljal, se ne spominja tacega novinca na Triglavu in mi vsi smo rekli, da bi bilo za g. Matevža vse eno, če bi njegov sv. Miklavž namesto v Sorici stal na vrhu Triglava, on bi vendar vse lepo opravil.

(Konec sledi.)

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljanske okolice, 2. sept. Železniški uradniki so navadno jako vljudni in postrežljivi; tem bolj tedaj boli človeka, če zadene na kakega gospoda, ki od sodrugov svojih dela izjemo. To je o Janežičevi slovesnosti skusil J. B. iz Bizavika, ki se je v imenu čitalnice bizaviške vdeležil omenjene svečanosti. Med tem pa, ko so se drugi gostje zabavali v Celovcu, mahnil jo je naš pošten Bizovičar na sv. Lušarje, da bi ob enem opravil tudi božjo pot. Po navadi remarjev vzel je seboj za spominček 4 blagoslovljene svečice in šopek planinskih cvetic, ki ga je vtaknil za klobuk; tudi si je v grmovju vrezal palico, da je laglje hodil. Ko pride na kolodvor v Trbiž, da bi se zopet vrnil nazaj v Ljubljano, začne se neki železniški uradnik, zagledavši omenjene reči, nad njim groziti, kje da se je potikal, in je s svojim surovim obnašanjem in pretenjem pohlevnega in boječega moža, ki ga je prosil, da naj ga pusti pri miru, ker ni nič hudega storil, spraval v silni strah, ker je mislil, da se ne bo smel še po železnici peljati v Ljubljano, dasi je od Janežičeve svečanosti imel vožnjo tudi nazaj že plačano. V tem strahu je hitel na železnico, in v zmešnjavi zašel na voz IV. reda, ter vedno čakal, kdaj bodo prišli in ga spravili z železnice; pa konduktar bil je prijaznejši od višjega gospoda in je moža na tretji postaji spravil v III. razred, kjer se je mnogo priličnejši peljal proti beli Ljubljani, kakor v prejšnjem vozu, kjer je moral stati. Vprašam, je li to prav, je li to olikano, da se mirni popotniki ne pusté pri miru in se jim grozi zaradi tega, ker pridejo z božje poti? Ne čudite se tedaj, da naš kmet tako nezaupljivo in po strani gleda gospodo; vsled takih dogodkov, ki se med priprostim ljudstvom kmalo izvedo, drugače skoraj ne more biti; žalostno je le to, da zaradi krivičnikov velikokrat trpé tudi nedolžni.

Ravno ta J. B. je te dni dobil vabilo, da naj pride z nekim pismom k okrajni gosposki v Ljubljano. Ker je bilo vabilo pisano nemški, on pa nemški ne ume in mu tudi okrajni sluga ni vedel raztolmačiti, katero pismo naj vzame seboj, odpoti se brez pisma v Ljubljano k gosposki, kjer se pa nek gospod nad njim huduje, da je prišel brez pisma. Mož se tedaj vrne in popoldne prinese pismo, katero pa ostane v kanceliji. To pismo potrjuje, da je J. B. od nekega soseda kupil nekaj zemlje; ker je menil, da se pismo ne sme zgubiti, gre drugi dan k gosposki nazaj in prosi, da bi se mu njegovo pismo zopet vrnilo. Gosposka ima pravico ti-stega, ki se nedostojno pred njo obnaša, za nekaj časa zapreti. Tudi obnašanje J. B. se je komu menda zdelo nedostojno, ker se je uradnemu slugi zaukazalo, da naj ga 12 ur zapre. Mož je šel v zapor in se zaradi tega ne pritožuje, a namesto da bi ga bil sluga iz ječe izpustil o polnoči, izpustil ga je še le ob 6. uri zjutraj; mož se je zaradi tega hotel precej pritožiti pri okrajnem predstojniku, a ker je bil ta odšel na Vrhniko, pritožil se bo neki prihodnje dni, in mislimo, da pritožba njegova ne bo zastoj, ker mora predstojnikom samim biti za to kaj mar, da njihovi podložniki z občinstvom ravnajo prijazno in postrežljivo.

Iz Toplice, 1. septembra. Tukaj smo imeli 28. avgusta šolsko izpraševanje pod nadzorstvom visoko častitega kanonika novomeškega g. Legata. — Veselo je bilo slišati, kako dobro so otroci iz različnih predmetov, kakor iz kršanskega nauka, iz slovenske slovnice, računanja itd. odgovarjali. Pri vseh učencih in učenkah pokazala se je njihova pridnost in

učiteljev obilni trud. — Gospod Ferdinand Kaliger je učitelj, ki se mnogo trudi za svojo šolsko mladino. Toliko v tako kratkem času (od maja meseca do septembra) otroke naučiti, niso majhne reči. Gospod Kaliger je prišel k nam ledino orat, kajti bili smo dve leti brez učitelja. Zatorej smemo upati, da se bo g. Kaliger tudi v prihodnje tako vrlo obnašal. Bog nam ga še mnogo let ohrani!

Gospod Legat je otrokom goreče na srca polagal, naj se tudi za naprej tako pridno učijo, da bodo s tem čast svojim roditeljem in celej občini delali.

K koncu zapeli ste se pesmi: „Popotnik“ in „Na goro“, ki ste se dobro iz otroških grl glasili.

Gospoda župana ni bilo pri tem imenitnem opravilu, dasi bi ravno župani morali kazati, da jim je za blagor občine mar. Žalostno je, da je sploh malo pravih mož, ki bi razumeli ali razumeti hoteli občino dobro in natančno vladati. Eden gleda le na svoj žep, eden je premehak in toraj za ta opravke nesposoben itd. Zato, dragi topliški volilci, izbudite se iz dolzega spanja, in poiščite si o prihodnji volitvi župana, ki bo vreden te časti in tega imena.

Tukajšnjemu šolskemu nadzorniku se pa priporoča, naj skrbi za šolo, da bo dobila potrebnih podob iz rastlinstva, živalstva, poljedeljstva in potrebnih zemljevidov, ker šola nima ne ene ne druge reči. Bil je sicer na šolski steni en zemljevid kranjske dežele od g. Stegnarja, a tega je vlada prepovedala in odpravila, češ, da ni dobro narisan.*)

Iz gornje savinske doline, 2. septembra. Prememba letnih časov je v tekočem letu v istini čudovita. Pomlad je bila vseskozi deževna, leto suho — in jesen se je posestrila s spomladjo; kajti zopet je začelo liti, da je groza. — 31. avgusta v noči je tukaj vsled strahovitega deževja voda pogubljivo izstopila iz potokov in Savinje ter pobrala precej lesa; razun tega je pa poškodovala tudi polje, katero že takó ne obeta bogate jeseni. — „Kaj bode?“ — se zdihuje, kamor prideš — „plačila vedno naraščajo; trgovina je „unter dem Hunde“ — in letina tudi ne obeta boljše bodočnosti! — Ta položaj je res pomisljiva vreden. Naši marljivi Savinčani se trudijo in trudijo, a brezvspešno, ker letošnje vremenske premembe vsakemu napredku o gospodarski zadevi opovirajo. —

Slabi trgovini naši je pa znabiti mnogo kriva turška vojska, kjer so bratje naši na krvavem polju, zmagovalno braneči narodne pravice svoje. „Bog jim pomози i sreča junačka!“ to jim pri nas, razen nekaj savinjskih Turkov, vsakdo prisrčno želi. —

Tudi novi udje v okrajni zastop so se volili. — Ne smem reči, da niso narodnjaki; a odličnih precej manjka — in temu je uzrok edini le to, ker so trgi večinoma le po enega zastopnika smeli voliti. — A ti odlični, kakor g. Jože Lipold, Špende in drugi bodo gotovo neutrudljivo kakor dosedaj za blagor našega lepega okraja skrbeli. —

Dne 10. avgusta je bila v Braslovčah učiteljska konferencija za okraja Vransko in Gornji-grad. Razvidelo se je pri tej priložnosti, da narodno učiteljstvo tukaj vrlo napreduje.

Meseca julija je c. kr. deželni šolski nadzornik g. Rožek nadzoroval šole v Gornjegradskem okraju. Vsled tega je mozirski nadučitelj g. Ognjeslav Cizelj, marljivi sodelavec „Vrtca“, dobil za svoje vspešno delovanje v narodni šoli pohvalno pismo. Slišim, da je

*) Zadnji stavek smo morali zaradi tiskovne svobode izpustiti. Prosimo večkrat kaj. Vred.

podučiteljska služba v Mozirju razpisana, in da je deželni šolski svet se obrnil na deželni odbor, naj blagovoli novemu podučitelju še razun plače 480 gl. priznati še zdatno osebno priklado. — To je hvalevredno! — Gotovo se bodo prosilci oglasili; kajti pri tem, ko je plača lepa, je tam eden najlepših krajev na slov. Štajerju, samo nekaj je obžalovanja vredno. Ali ni za vso dolino velika škoda, da se v celem okraju ne nahaja ne jedna štiri- in tudi ne trirazredna šola? Pomislite davkeplačevalci, da s svojimi krajcarji podpirate in mastite druge okraje, sami pa v tem oziru ubogorevni ostajate. Može, kateri imate za to besedo, na noge, da dobite v svojo dolino kako večrazredno šolo! —

Domače novice.

V Ljubljani, 5. septembra.

(Zarad banke „Slovenije“) sta bila te dni dva zastopnika banke „Slavije“, advokat dr. J. Milde in generalni tajnik društva gosp. Fr. Novák v Ljubljani, ter se pogajala z likvidarno komisijo banke „Slovenije“ zarad prevzema njenih opravil po „Slaviji“. Pogojevanje pa je bilo brez uspeha, ker se pogoji, ktere sta stavila, komisiji menda niso povoljni in ugodni zdeli. S tem je pogojevanje z banko „Slavijo“ pretrgano, če ne popolnoma ustavljeno, in „Slovenija“ se bo morala sama skobacati iz blata, kakor bo vedela in znala.

(Zasežen) je bil v soboto „Sl. Narod“ zarad nekega članka o Madjarjih. O Nemcih in Madjarjih pisati je tedaj nevarno slovenskim listom, „turški list“ in drugi judje pa grdiijo in zasramujejo Slovane, kolikor se jim ljubi.

(„Turški list“) pravi, da smo mi rekli, da je on kriv pogostih konfiskacij „Slovenca“, ne pové pa, kar smo mi pisali, za kaj je „turški list“ večkrat res tega kriv, namreč po svojih lažeh. Mar more tajiti, da je bil ravno zadnji list „Slov.“ konfisciran zavoljo članka, ki je zavračeval „turškega lista“ laži o šentviški šoli poleg Litije? Ako bi „turški list“ ne bil prej o tej reči tako nesramno lagal, bi nam ne bilo treba odgovarjati mu, tedaj bi tudi ne bili natiskali dopisa, zarad kterega je „Slov.“ zapadel policiji. Ni li to kakor beli dan jasno?

(Učiteljska zborovanja). V četrtek 28. septembra t. l. ima svoj občni zbor a) vdovsko učiteljsko društvo, b) slovensko učiteljsko društvo, c) Narodna šola, pri Virantu na šentjakobskem trgu hišna št. 139 (vhod od vrtni strani). Ob 8. uri je sv. maša pri sv. Jakobu, in ob 9. uri zboruje najprej vdovsko društvo. Na dnevnem redu je: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo blagajnika in tajnika. 3. Prenaredba društvenih pravil. 4. Volitev 3 pregledovalcev računa zunaj odbora. 5. Volitev prvosednika, blagajnika in 7 odbornikov. 6. Posamezni nasveti.

(Poseben železničen vlak) se odpelje 8. t. m. pri ugodnem vremenu ob 1/2 7. ure zjutraj iz Ljubljane v Lesce. Vožnja za tje in nazaj znaša v II. razredu 2 gl., v III. pa 1 gl. 20 kr. V Bledu je Malega Šmarna dan na otoku slovesno cerkveno opravilo, kterega se navadno vdeležuje vsa okolica blejska. — 7. t. m. gre poseben vlak iz Belaka in Celovca skoz Maribor v Trst, nazaj pa se vrača po gorenjski železnici skoz Trbiž. V ta namen izdane karte, skoz 14 dni veljavne za vso vožnjo, veljajo za II. razred 14 gl., za III. razred pa 10 gl.

(Svarilo.) Odbor, ki nabira milodare za hercegovinske in bosniške reveže in ranjence, je zvedel, da že čez dva mesca boje v njegovem imenu nekdo nabira darove v blagu in denarji, a vse to zá-se obdržuje. Koliko ljudi je na

ta način osleparil, koliko in kaj je nabral ne le po mestu, ampak tudi po deželi, se še ne vé. Sploh se je za to goljufijo zvedelo še le, ko so prišla vprašanja dobrotnikov, zakaj se njih darovi ne razglašajo po časniki med drugimi. Zdaj se je ta reč naznanila policiji, ktera bo goljufa najbrže kmalu imela v pesteh. S tem pa svarimo občinstvo pred vsakim, ki bi v imenu odbora denar ali blago pobiral za ranjence in pribegle; takih od odbora pooblaščenih nabiralcev sploh ni, ampak darovi se odboru pošiljajo ali pa naravnost izročajo.

(Umrlo) je v Ljubljani avgusta mesca t. l. 68 oseb, 35 moškega in 33 ženskega spola

Razne reči.

— Knjige družbe sv. Mohora so dospete ter se dobivajo pri poverjeniku za Ljubljano in okolico g. Jož. Jeriču v Ničmanovi hiši na Starem trgu hiš. št. 16.

— Ministerstvo notranjih zadev je zdaj dovolilo, da se smejo za pogorele Logačane po vsej Avstriji nabirati mili darovi, ker je razvidno, da se samo po Kranjskem ne bo moglo toliko nabirati, da bi pogorelcem prišla izdatna pomoč o toliki revi.

— Imenovani so: Dr. Moric p. Pflügl za namestnika višjega državnega pravdnika v Gradcu, Jožef Reiter pa namesto njega za državnopravduškega namestnika v Celju, Moric Schwarzenberg za notarja na Kranjskem.

— Goriško pevsko društvo „Slavec“ bode 8. t. m. na praznik Marije device pelo Oberhofferjevo mašo v Logu pri Vipavi. Te nove produkcije se bo vdeležilo kakih 40 pevcev iz Gorice, Vipavskega in Krasa. Popoldne iztega dne napravi „Slavec“ koncert na Zemoni pri Vipavi, kterega čisti dohodek je namenjen pogorelcem logaškim.

— Občni zbor polit. društva „Sloga“ v Gorici bode v četrtek 14. septembra; isti dan boste imeli tudi društvi „Gorica“ in „Soča“ občni zbor, da se sklene razpust obeh društev.

— Zavod gluhonemih v Gorici se je moral zapreti zarad nalezljivega rubada, kterega so našli mnogi dečki.

— Mnogo dunajskih hišnih gospodarjev je tako zadolženih, da so njih hiše pod sekvester djane. Časnik „N. W. Tagbl.“ pripoveduje o tem zanimive reči, med kterimi to, da je na Dunaji 538 hiš sekvestriranih. Bralcem, ki ne vedó, kaj pomeni sekvester, naj povemo to-le: Če hišni gospodar zelo visokega hišnega davka in pa 5% dohodkinega davka plačati ne more, ga davkarija najprej opominja na plačilo; če na opomin ne plača, ga eksekvira; če eksekucija nima zadostnega uspeha, pride zadnji opomin z zažuganjem sekvestra, kteri v tem obstoji, da hišni gospodar ne more od hišnih prebivalcev nobene gostaščine pobirati, davkarija vse pobere, hišni gospodar postane po takem le po imenu hišnik. Iz tega je razvidno, da gospodar sekvestru skuša izogniti se dokler le nekoliko davka plačati zamore. Ker se šteje na Dunaji okoli 11.000 hiš, utegne kdo ugovarjati, da 538 sekvestriranih hiš ni ravno veliko; ali če se pomisli, da pred letom 1873 ni bilo več kakor 50 hiš pod sekvestrom, je pač zdaj 538 sekvestriranih ogromno število, ki kaže denarni polom in nezmožnost davke plačevati povsod. („Nov.“)

— Očetovski svét. Oče je obiskal zaprtega sina in ga vprašal, kako da se kaj ima: „O, prav dobro! Zjutraj ob sedmih vstanem in dobim dober zajuterk; potem grem na delo in ob enajstih vrnivši se dobim trikrat na teden meso in sicer dobro juho, kakoršne

doma še vsak praznik nimam; ob eni imam zopet delo in ob šestih dobim večerjo, potem pa se vležem na slamo in zaspim.“ Oče: „No, le dobro se drži; vsaj doma ne boš imel tako dobro!“

Umrli so:

Od 1. do 4. sept. Janez Širca, kajžar, 37 l., za sušenjem hrbtničnega muzga. Franc Pirman, gostač, 52 l., za srčnim mrtudom. Janez Killer, kovača otrok, 3 m., za prehlajenjem čev. Janez Stibernik, delavca otrok, 1 m., za shujšanjem. Lovrenc Kuman, krojač, 65 l., za mrzlico.

Eksekutivne dražbe.

9. sept. 3. Jern. Kraševc-ovo iz Vrhnike (945 gl.). — 3. Fr. Homan-ovo iz Železnikov (900 gl.), obe v Loki. — 3. Mart. Pirc-ovo iz Predgriz v Idriji. — 2. Ane Težak-ove iz Gabrova (90 gl.) v Metliki. — 2. Fr. Kopatej-ovo iz Šent-Vida (2600 gl.).

Telegrafične denarne cene 3. septembra.

Papirna renta 66-90 — Srebrna renta 70-70 — 1860letno državno posojilo 111-60 — Bankinske akcije 854 — Kreditne akcije 150-50 — London 120-80 — Srebro 101.50 — Ces. kr. cekini 5 82 — 20frankov 9-62.

Denarstvene cene. 2. septembra.

	Denar.	Blago.
Državni fond.		
5% avstrijska papirna renta	66.65	66.80
5% renta v srebru	70.20	70.40
Srečke (lozi) 1854. l.	107.50	108.—
„ „ 1860. l., celi.	111.25	112.—
„ „ 1860. l., petinke	116.50	117.—
Premijski listi 1864. l.,	131.—	133.50
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	96.50	96.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	95.—	—
Ogerske po 5%	74.75	75.25
Hrvaške in slavonske po 5%	85.—	85.50
Sedmograške po 5%	74.—	74.50
Delnice (akcije).		
Nacijonalne banke	855.—	856.—
Unionske banke	57.75	58.—
Kreditne akcije	140.20	140.40
Nižovstr. eskomptne družbe	658.—	668.—
Anglo-avstr. banke	73.20	73.50
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	162.—	162.50
Tržaške „ 100 „ k. d.	118.—	119.—
„ 50 „ „ „	56.—	56.50
Budenske „ 40 gl. a. v.	27.50	28.—
Salmove „ 40 „ „ „	39.—	39.50
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	31.—	31.50
Clary-jeve „ 40 „ „ „	28.50	28.75
St. Genois „ 40 „ „ „	31.—	32.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	24.50	24.75
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	21.75	22.25
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.89	5.90
Napoleonsd'or	9.65 1/2	9.66 1/2
Srebro	101.50	101.70

Hiša na prodaj.

Hiša št. 24 z dvema nadstropjema v glediščnih ulicah v Ljubljani se prostovoljno prodaja. Stoji na najlepšem in najživahnejšem prostoru mesta, tik zvezdnega drevoreda in je v najboljšem stanju, ker je bila pred malo leti priročno in lično popravljena.

Več o tem se izvé ravno tam v prvem nadstropji. (51—3)

Kapljice (duh) za gožo (krof)

izvrsten pripomoček za gožo (krof) pošilja po 1 gold.

V. Franz v Holoubkau (Česko).

Pri njem se dobivajo tudi kapljice (duh) za putko (zoper putko in trganje po udih) 1 gold. 20 kr. (33—11)